

Hedelmöityshoitojen keskittämisen kustannuksia ei saa siirtää potilaille

Karjalainen uutisoi 4.9.2017 hedelmöityshoitojen siirtyvän Joensuusta Kuopioon. Seuraavana päivänä (Karjalainen 5.9.) uutinen oikaistiin virheellisenä. Tämä kuvaa hyvin sitä epävarmuutta, jossa sekä potilaat että lapsettomuusklinikoiden henkilökunta elävät soite-uudistuksessa. Hallituksen parin viikon takainen asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta voi pahimmillaan merkitä sekä yhdenvertaisuuden heikentymistä että kustannusten kasaantumista potilaille.

Lapsettomuushoidot ovat potilaalle erittäin kuormittava ajanjakso, joka monilla on useiden vuosien mittainen. Psykkisen ja fyysisen kuormituksen lisäksi haasteita luovat pitkät matkat hoitoihin sekä työnantajien nihkeä suhtautuminen lapsettomuushoitoihin. Useimmille nämä haasteet nostavat kustannuksia, mutta osalle ne saattavat olla este lapsettomuushoitoihin pääsulle.

Mikäli hoidot keskitetään viiteen yliopistosairaalaan, tarkoittaisi se, että esimerkiksi ilomantsilaisen matka lapsettomuushoitoihin tuplautuisi yli 400 kilometriin hoitokerralta. Hoitokäyntejä saatetaan tarvita kymmeniä. Jokaista hoitokertaa varten vaaditaan vähintään päivän poissaolo työstä. Palkallinen sairausloma, palkattoman vapaan saaminen tai edes työajan joustot ovat monella työpaikalla mahdottomuus.

Hallituksen asetukseen kirjatun hedelmöityshoitojen keskittämisen taustalla on sinänsä kannatettava ajatus: hoitomenetelmien ja tuloksellisuuden kehittäminen. Yksilölliset ja ei-liukuhinnalla tuotetut lapsettomuushoidot ovat potilaiden toive. Tulokselliset ja laadukkaat hedelmöityshoidot ovat kaikkien etu.

Huolena on kuitenkin, että keskittämisen kustannukset kaatuvat potilaiden kannettaviksi. Hallituksen kärkitavoitteena on ollut potilaiden ja asiakkaiden valinnanvapauden lisääminen. Hoitojen keskittäminen viiteen yksikköön 10 sijasta ei ainakaan edistä potilaiden mahdollisuutta valita. Hoitojen siirtäminen suurempaan yksikköön ei myöskään automaattisesti merkitse tuloksellisuuden paranemista. Hoitomenetelmien kehittäminen, tuloksellisuus ja yhdenvertaisuus ovat vaikeasti saavutettavia tavoitteita jos johtotähtenä kulkee kustannusten karsiminen.

Lapsettomuushoitojen keskittämisestä odotettuja säästöjä ei saa vyöryttää potilaalle.

Johanna Repo

toiminnanjohtaja

Lapsettomien yhdistys Simpukka